

10. Інкубатори та акселератори як джерела інвестицій. Інкубатори та акселератори відіграють значну роль у розвитку малого та середнього бізнесу, надаючи не лише фінансування, а й консультаційну підтримку, доступ до експертів та ринків. В Україні існує кілька успішних програм, таких як TechUkraine та 1991 Open Data Incubator, які сприяють розвитку інноваційних проєктів. Участь у таких програмах допомагає підприємцям не лише знайти джерела фінансування, але й підвищити рівень компетенцій у веденні бізнесу [3].

Отже, сучасні форми інвестування відкривають нові можливості для розвитку малого та середнього бізнесу в Україні. Поєднання традиційних методів із інноваційними технологіями дозволяє підприємцям ефективно залучати ресурси для зростання, підвищення конкурентоспроможності та розширення своєї діяльності. Водночас, для повноцінного використання цих інструментів необхідні подальші реформи фінансової системи, підвищення фінансової грамотності підприємців та підтримка з боку держави й міжнародних організацій. Таким чином, інвестування для малого та середнього бізнесу в Україні перебуває на етапі трансформації, відкриваючи перспективи для сталого економічного зростання.

Література:

1. CSIS. Financing Ukraine's critical small and medium-sized enterprises. URL: <https://www.csis.org/analysis/financing-ukraines-critical-small-and-medium-sized-enterprises>
2. United Nations Development Programme. Представники малого та середнього бізнесу в Україні мають оптимістичні погляди щодо відновлення – нове дослідження UNDP. URL: <https://www.undp.org/ukraine/press-releases/tenacious-ukrainian-small-medium-businesses-optimistic-about-recovery-undp-study-finds>
3. Нові ініціативи підтримки підприємців під час Конференції відновлення України 2024: «Візія: Фонд розвитку підприємництва 2.0» та «Альянс за стійкість малих та середніх підприємств». URL: https://mof.gov.ua/uk/news/novi_initsiativi_pidtrimki_pidpriiemtsiv_pid_chas_konferentsii_vidnovlennia_u_kraini_2024_viziia_fond_rozvitku_pidpriiemnistva_20_ta_alians_za_stiikist_malikh_ta_serednikh_pidpriiemstv-4668
4. Financing SMEs and Entrepreneurs 2024. URL: https://www.oecd-ilibrary.org/industry-and-services/financing-smes-and-entrepreneurs-2024_7f425b1a-en
5. Venture Capital's Role in Financing Innovation: What We Know and How Much We Still Need to Learn. URL: https://www.hbs.edu/ris/Publication%20Files/20-131_fc73af76-3719-4b5f-abfc-1084df90747d.pdf

ТРАНСФОРМАЦІЯ ДАНИХ ОБЛІКУ В КОНТЕКСТІ ЦИФРОВОЇ ВЗАЄМОДІЇ ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ І ДЕРЖАВИ

Пуголовко Ілля, аспірант

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Умань, Україна

ORCID ID 0009-0006-4720-8759

e-mail: illia.puholovko@udpu.edu.ua

Науковий керівник: Чвертко Людмила, к.е.н., доцент кафедри фінансів,
обліку та економічної безпеки

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Умань, Україна

ORCID ID 0000-0000-0000-0000

e-mail: chvertko.l@udpu.edu.ua

У сучасних умовах розвитку бізнесу неможливо ігнорувати значення імплементації та удосконалення передових інформаційних технологій, заснованих на широкому використанні обчислювальних систем та електронної взаємодії з ключовими стейкхолдерами. Трансформація систем управління бізнесом відбувається завдяки інтеграції нових технологій та опера-

тивних рішень, що сприяють оптимізації бізнес-процесів, мінімізації витрат та зростанню частки інтелектуальної праці. Незважаючи на виклики, пов'язані з повномасштабним російським воєнним вторгненням, в Україні спостерігається значний прогрес у трансформації взаємодії бізнесу з державою. Цьому сприяє розвиток порталу «Дія», модернізація веб-порталів Державної служби статистики, Електронного кабінету платників податків тощо. Платники податків отримали доступ до широкого спектру інформації та сервісів, зокрема, можливість перевірки контрагентів щодо відповідності критеріям ризику, подання податкової та фінансової звітності, обміну кореспонденцією та моніторингу відповідності індикаторам ризику.

Хоча цифровізація полегшує збір важливих даних про податкову базу, необхідно посилити спроможність податкових органів та платників податків забезпечувати дотримання податкового законодавства для уникнення порушень. Аналіз зарубіжного досвіду електронного звітування показує, що його обов'язкове впровадження забезпечує кращі результати та зростання податкових надходжень, що підкреслює необхідність посилення контролю з боку держави [1]. Добровільне застосування нових інструментів залежить від попередньої комплаєнс-поведінки і може призвести до того, що платники податків вирішать їх не використовувати, щоб уникнути надмірного контролю.

Одне з останніх оновлень Електронного кабінету платника податків в Україні дозволило подавати стандартний аудиторський файл (SAF-T) на запит контролюючого органу під час перевірок. Ці нововведення стосуються великих платників податків і не передбачають санкцій за їх недотримання. Подальше запровадження SAF-T для податкових цілей як обов'язкового формату ініціює зміни в облікових системах підзвітних суб'єктів, відкриваючи нові перспективи для збору даних про господарські операції за певний період і має стати однією з найбільших змін у взаємодії бізнесу і податкової служби.

SAF-T, як фактична копія системи бухгалтерського обліку, генерується у формі XML-схеми за допомогою програмного забезпечення, підтверджується керівництвом компанії та подається до податкових органів для верифікації. Особливу увагу в SAF-T привертає розділ «Бухгалтерські операції», який містить записи з Головної книги. Відповідно до Детального технічного опису елементів SAF-T UA, опублікованого на офіційному сайті Державної податкової служби України, у цьому розділі відображається інформація про бухгалтерські проведення суб'єкта господарювання з деталізацією кожної окремої господарської операції, її змісту, виду, суми, інформації про унікальний ідентифікаційний номер контрагента юридичної особи та даних про рахунки бухгалтерського обліку [2]. Аналіз XSD-схеми SAF-T показав, що структура записів у файлі передбачає певний спосіб відображення облікових операцій на основі принципу подвійного запису, характерному для зарубіжних ERP-систем. В умовах України, де широко використовуються системи, такі як 1С:Підприємство та BAS, існує відмінність у будові облікових записів та реєстрів порівняно з їх зарубіжними аналогами.

За неофіційними даними, від 70 до 80% українського бізнесу продовжують використовувати 1С та її аналоги у своїй діяльності [3]. Дані, опубліковані Всеукраїнською громадською організацією «Спілка автоматизаторів бізнесу» в розділі «Успішні впровадження», свідчать про певну тенденцію до зменшення кількості впроваджень систем BAS (рис. 1).

Такі тенденції можуть бути зумовлені об'єктивними факторами, наприклад, зниженням економічної активності через російсько-українську війну. Однак у 2023 році кількість таких впроваджень була більшою, ніж у 2022 р., незважаючи на інформацію про можливі законодавчі обмеження щодо використання такого програмного забезпечення.

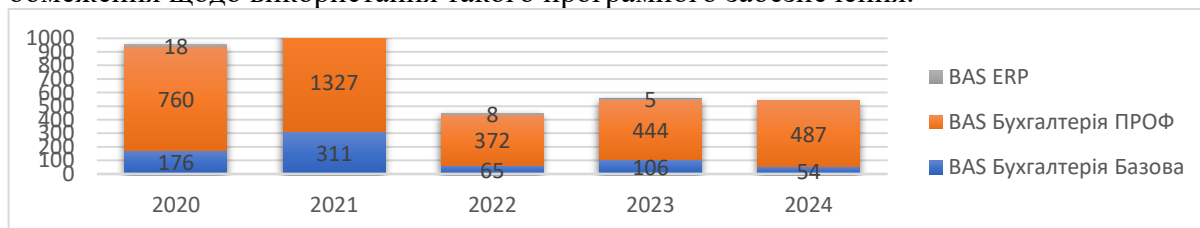

Рисунок 1 – Динаміка кількості успішних впроваджень продуктів BAS

Джерело: сформовано автором на основі [4].

Отже, українські реалії ведення бізнесу та сучасна тенденція до прозорості даних можуть зумовити необхідність пошуку альтернативного продукту та заміни монополіста на ринку рішень для бухгалтерського обліку та автоматизації бізнесу, таких як 1С та BAS. У разі неможливості відмовитися від використання існуючих систем, керівництву слід бути готовим до необхідності трансформації даних та виконання регуляторних вимог. Досягти цієї мети можливо двома шляхами: модифікувати наявне облікове програмне забезпечення або замінити його на нове, яке містить необхідні інструменти. Така модернізація підвищить ефективність системи обліку, але потребуватиме значних ресурсів для її впровадження.

Література:

1. Nose, M. (2023). Exploring the adoption of selected digital technologies in tax administration. *IMF Notes*, 2023(008), 1. <https://doi.org/10.5089/9798400258183.068>
2. Державна податкова служба України. (2024). *Детальний технічний опис елементів SAF T UA v 2.0*. https://tax.gov.ua/data/material/000/668/791367/Detalniy_tehn_chniy_opis_element_v_SAF_T_UA_v_2_0.docx
3. Чепур, Д. (2023). Заборона 1С в Україні. *Forbes.ua*. <https://forbes.ua/innovations/ukrainskiy-biznes-prograe-viynu-rosiyskomu-softu-yaki-shansi-shcho-1s-ta-inshi-programi-zniknut-boday-kolis-22032023-12531>
4. Співка автоматизаторів бізнесу. (2024). *Успішні впровадження*. <https://unionba.com.ua/configuration>

ЕКОНОМІЧНІ ВИГОДИ ЗАМІНИ ТВАРИННИХ МОДЕЛЕЙ НА ОРГАНИ-НА-ЧИПІ У РОЗРОБЦІ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

Ружицька Богдана, студентка
Національний технічний університет України
"Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"
Київ, Україна
e-mail: ruzhitskab@gmail.com

Науковий керівник: Антипенко Надія Василівна, доктор економічних наук, професор
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Київ, Україна
ORCID ID 0000-0003-4132-4709
e-mail: antypenko@iit.kpi.ua

Традиційні тваринні моделі, попри їх тривалу історію використання в біомедичних дослідженнях, мають значні обмеження: недостатню точність у передбаченні реакцій людського організму на нові лікарські засоби, що спричиняє часті невдачі на пізніх етапах, зокрема клінічних випробувань. Крім високої вартості утримання тварин, яке потребує значних ресурсів і кваліфікованого персоналу, ці моделі є етично спірними.

Одним із вирішень даної проблеми є використання *in vitro* (від лат. «у склі») методик, що базуються на культивуванні клітин поза живим організмом. Такі методи дозволяють працювати безпосередньо з клітинами людини, потребують менше простору, як правило, навчання цим методикам займає менше часу, а також знімається низка етичних питань. У Європі завдяки таким підходам кількість використаних тварин у дослідженнях зменшилася з 31% у 2005 році до 19% у 2011 році, а 70% тестів у 2010–2013 роках були *in vitro*, переважно для оцінки генотоксичності та метаболізму препаратів (Meigs, 2018). У грудні 2022 року Управління з контролю за продуктами і ліками США (FDA) ухвалило рішення скасувати обов'язковість тестування на тваринах для затвердження нових лікарських засобів (Feitor et al., 2023).